

בעניין:

המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע.ר.
ע"י ב"כ עוה"ד ידן עילם (מ.ר. 39475) ו/או עביר גיבוראן (מ.ר. 44346) ו/או יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או יותם בן הלל (מ.ר. 35418) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או סיגי בן-ארי (מ.ר. 37566) ו/או עידו בלום (מ.ר. 44538)
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נגד -

1. אלוף פיקוד הדרום
2. שר הביטחון

המשיב

בקשה להגשת תגובה מטעם העותרים לתגובת המשיבים

בית המשפט הנכבד מתבקש לאפשר לעותרים להתייחס בקצרה לטענות המשיבים, כפי שהועלו במסמך התגובה מטעמם, שהוגשה ביום 8.10.07.

ב"כ המשיבים, עו"ד שירמן, נתן הסכמתו להגשת תגובה זו.

ולהלן תגובת העותרים:

1. עניינה של העתירה הינו בבקשת העותרת מהמשיבים, לאפשר לתושבי המדינה ואזרחיה לבקר אצל קרובי משפחתם, המתגוררים בשטחי רצועת עזה, בחג המוסלמי אלפיטר, או לחלופין, באם לא יתאפשר הביקור, לאפשר ביקור חלופי.

2. בתגובתם המקדמית לעתירה מסתמכים המשיבים על מערכת עובדתית שהתיישנה, תוך התעלמות, או למצער הסתייגות, מהתחייבויות ברורות שניתנו לבית המשפט הנכבד. לא זו בלבד, כל טענותיהם של המשיבים בדבר הסכנות הקשורות בכניסתם של ישראלים לרצועת עזה נטענו כבר בהזדמנויות קודמות. כך למשל, בהודעה מטעם הצדדים שהוגשה לבית משפט נכבד זה במסגרת בג"ץ 8451/06, אשר עסק בביקור בחג אלפיטר 2006, נטען כי "הערכתם של גורמי הביטחון, הינה כי כניסת ישראלים לרצועת עזה, ומעבר של ישראלים בין רצועת עזה לבין ישראל, יוצרים סיכונים ביטחוניים משמעותיים, הן בגין איום ממשי לביטחונם האישי, נוכח האנרכיה הקיימת כיום ברצועה, והן בשל חשש ממשי להשתלבותם או ניצולם על ידי גורמי פח"ע". למרות הדברים הנכוחים הללו, הזהים כמעט לטענות הנשמעות מפי המשיבים כיום, אישרו המשיבים את ביקור החג באלפיטר 2006 וכ-2,300 ישראלים נכנסו לרצועת עזה ומימשו את זכויותיהם לחיי משפחה, לחופש פולחן ולחופש התנועה.

3. המשיבים מנמקים את סירובם לאפשר את הביקור בחג אלפיטר, בניגוד להתחייבויותיהם הקודמות, בכך שכניסה ומעבר של ישראלים לרצועת עזה וממנה "יוצרים סיכונים ביטחוניים משמעותיים". על ארבעה אדנים סומכים המשיבים את טענתם זו לסיכונים ביטחוניים (סעיף 20 לתגובת המשיבים). היות ולדעת העותרת, אדנים אלו הינם רעועים עד מאוד, לא נותר לנו אלא לדון בכל אחד מהם לגופו:

א. **הטענה בדבר "החשש לחטיפת ישראלים לשם מיקוח"** – נימוק זה אשר התקבל על ידי בית משפט נכבד זה בפרשת ברקה, אליה מפנים המשיבים בסעיף 6 לתגובתם, אינו תקף במקרה שלפנינו. אין דומה כניסה של חבר כנסת והנזק לביטחון המדינה אותה יכולה פגיעה בו לגרום, לכניסתם של אזרחים ותושבים ישראלים, אשר להם בני משפחה רבים ברצועה ואשר נכנסים לביקור משפחתי פרטי. יהיה זה בלתי סביר לחלוטין לטעון, מתוך גישה פטרנליסטית, כי מניעת כניסתם בכדי לחגוג את חג אלפיטר עם בני משפחתם מקורה ברצון להגן עליהם.

לא זו בלבד אלא שבניסיון להמחיש את הסכנה הנוראית הרובצת לפתחם של המבקשים לבקר ברצועת עזה, מביאים המשיבים כדוגמא מקרה של אזרח ישראלי אשר נחטף ונחקר על ידי אנשי חמאס בחודש אוקטובר 2006. למותר לציין כי, כפי שנכתב בסעיפים 24-27 לעתירה, לאחר אותה חטיפה התקיימו, בהיתר מטעם המשיבים, ארבעה ביקורי חגים מבלי שנפלה שיערה משערות ראשם של אלפי הישראלים שנכנסו לביקור ברצועת עזה במסגרת אותם ביקורים. למותר גם לציין כי מאז עלה החמאס לשלטון בחודש ינואר 2006, התקיימו כבר חמישה ביקורי חג אשר התנהלו ללא כל הפרעה (אם כי במרבית המקרים הביקורים התאפשרו רק לאחר עתירה לבית משפט נכבד זה).

ב. **הטענה בדבר "החשש לשלוםם של החיילים והאזרחים המצויים במעבר"** – לא לחינם מעמעמים המשיבים את דבריהם בנוגע לנקודה זו, תוך שהם כורכים בכריכה אחת את התקופה שמאז מאי 2007 ועד היום וכן אירועים הקשורים למעבר ארז, עם אלו שאינם קשורים אליו כלל. אכן, חלק מהאירועים האלימים אשר אירעו בעת השתלטות החמאס על רצועת עזה, אירעו במחסום ארז ובסביבתו הקרובה. אלימות זו הובילה לסגירתו של מחסום ארז בחודש יוני 2007. עם זאת, בחלוף הזמן שככה מעט האלימות, ובתחילת חודש יולי, לאחר רגיעה מסוימת, שבו המשיבים ופתחו את מחסום ארז למעבר.

תחילה התאפשר המעבר באופן מצומצם יחסית, אך ככל שחלף הזמן התאפשר מעברם של אנשים רבים יותר ויותר. כך, למשל, במהלך השבועיים שבין 13.8.07-29.7.07 התאפשר מעברם של למעלה משבעת אלפים בני-אדם במחסום ארז¹.

בשיחה טלפונית שערך ב"כ העותרת, ביום 31.7.07, עם רס"מ עאמר נאסראדין, מפקד משרד ישראלים במת"ק עזה (המטפל בכניסת ישראלים לרצועה), נמסר כי ככלל "המעבר פתוח" וכי "המעבר פתוח באופן כללי מסביבות השעה 7:00 בבוקר ועד 20:30 בערב, ונסגר רק במקרים מיוחדים, בהתאם למצב הביטחוני."

¹ על-פי דו"חות יומיים של מתאם הפעולות בשטחים אודות המצב ברצועת עזה. את הדו"חות המלאים ניתן למצוא באתר מתאם הפעולות בשטחים: <http://www1.idf.il/MATPASH>

לא זו בלבד אלא שהחל מראשית יולי מחייבים המשיבים נשים ישראליות ממשפחות חצויות להגיע למחסום, ולחצות אותו לצד הישראלי לשם הארכת היתריהן ולאחר מכן חזרה לבתיהן. מן הסתם, הרשויות לא היו דורשות זאת לו היה הדבר כרוך בסכנה ממשית לחיי אותן נשים או לחיי חיילים.

פסקי הדין של בית משפט נכבד זה בשלוש הפרשות אליהן מפנים המשיבים בסעיף 20 לתגובתם (בג"ץ 5429/07 רופאים לזכויות אדם נ' שר הביטחון, בג"ץ 4328/07 פתוח נ' מפקד אזור הדרום ו-בג"ץ 6475/07 אבו לבן נ' אלוף פיקוד הדרום) ניתנו בחודשים יוני ויולי 2007. בכל אותם מקרים טענו המשיבים טענות זהות כמעט לטענותיהם בתגובתם הנוכחית ביחס לסכנה העצומה, לכאורה, שבכל פתיחה של מעבר ארז. אך בניגוד מוחלט לכך, במהלך השבועיים הראשונים של חודש אוגוסט 2007, פתחו המשיבים את שערי מחסום ארז לרווחה ואיפשרו את מעברם של קרוב לשבעת אלפים בני אדם. לא למותר לציין כי אף העותרת בבג"ץ 6475/07, אשר העתירה בעניינה נדחתה תוך הסתמכות על טענות המדינה בדבר חוסר האפשרות הביטחונית לאפשר את מעברה, קיבלה מייד לאחר מתן פסק הדין היתר מהמשיבים ויצאה את רצועת עזה.

בנסותם לטשטש את השיפור הנ"ל במצב הביטחוני במחסום ארז, המשיבים לא מסתפקים בכריכה אחת של כל התקופה שבין מאי 2007 ועד היום, אלא אף כורכים אירועים נוספים כגון התקפה על מחסום צה"ל באיזור כיסופים או חטיפתו הטרגית של גלעד שליט, אשר להם אין כמובן כל קשר למצב במחסום ארז.

מהאמור לעיל עולה כי ברצות המשיבים הם מאפשרים מעבר של אלפי אנשים דרך מחסום ארז בתוך זמן קצר וכי הם עשו זאת גם לאחר השתלטות החמאס ברצועת עזה.

ג. **הטענה בדבר "החשש הממשי שייעשו ניסיונות לגייס אזרחים ותושבים ישראלים לארגוני הטרור השונים" – ברצועת עזה חיים, דרך שבשגרה, מאות תושבים ואזרחים ישראלים, ברובם הגדול בני משפחות "חצויות" אשר חוצים את מעבר ארז אל רצועת עזה וממנה. מעברם של אלו נמשך כסדרו, כפי שעולה מסעיף 16 לתגובת המשיבים. בניגוד להם, המבקשים להיכנס לביקור החג אינם מבקרים קבועים ברצועה. הם לא מבקשים להיכנס ולצאת מעזה בחופשיות ובאופן לא מבוקר. המשיבים אינם יכולים להגביל את זכויותיהם על בסיס השערות ספקולטיביות כלליות, שאינן מבוססות על מידע פרטני ועדכני. סירוב גורף ללא קשר לנסיבות הקונקרטיות הוא פסול. אם יש למשיבים מידע מודיעיני קונקרטי לגבי מי מהמבקשים לבקר, או לגבי בני משפחתם ברצועת עזה, עומדת למשיבים האפשרות לאסור את כניסתם של אלו אשר לגביהם קיים המידע. עם זאת, מניעת כניסתם של כל אלו המבקשים להיכנס על סמך איזשהו חשש ערטילאי כלשהו אינה סבירה ואינה מיידתית.**

ד. **הטענה בדבר "החשש פן ייפגעו המבקרים במהלך פעילות לחימה של צה"ל ברצועת עזה" – כפי שצויין בסעיף 3(א) לעיל, המדובר בגישה פטרנליסטית אשר מנסה למנוע מבני אדם לקבל החלטה על גורלם בעצמם. אין ספק כי כל המבקשים להיכנס לביקור החג ברצועת עזה מודעים היטב למצב הביטחוני ברצועת עזה ולסכנה הנשקפת לשלומם.**

חזקה עליהם ששקלו היטב ואיזנו בין הסכנה הנשקפת להם לבין הרצון לחגוג את החג עם בני משפחתם. באם, לאחר שיקול דעת, החליטו כי ברצונם לבקר ברצועת עזה על אף הסכנה, אין לאסור זאת עליהם (ממש כשם שאין אוסרים על ישראלים לצאת לחצי האי סיני על אף ההתראות הרבות על סכנה ממשית לביטחונם).

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בעתירה, ולאחר שמיעת תשובת המשיב, להפכו לצו מוחלט.

ידין עילם, עורך דין
ב"כ העותרת

9 באוקטובר, 2007
ת.ש. 31706